

Praca z uczniem cudzoziemskim

Rozpoczynając pracę z uczniem cudzoziemskim musimy zadbać o ścisłą współpracę zespołu nauczycieli (wychowawcy, nauczycieli przedmiotów i nauczyciela języka polskiego jako obcego) pracujących z uczniem cudzoziemskim. Całą pracę powinniśmy przeprowadzić według ustalonych przeze mnie punktów:

1. Trzeba ustalić z każdego przedmiotu zakres wymagań, dostosowanych do stopnia znajomości języka polskiego
2. Pamiętajmy, żeby zastosować oddzielne kryteria ocen pracy ucznia cudzoziemskiego.
3. Traktujmy takiego ucznia jak pełnoprawnego uczestnika zajęć.
4. Włączajmy do pracy w grupie i dostosowujmy instrukcję do jego językowych umiejętności.
5. Umożliwiamy mu wykazania się wiedzą i umiejętnościami z danego tematu, poprzez dostosowanie metod pracy do jego możliwości językowych, np. zapis graficzny, wykonywanie doświadczeń.

6. Konsekwentnie stosujemy teksty preparowane na wszystkich przedmiotach, przygotowujemy na podstawie materiałów programowych krótkie, proste streszczenia, np. tekstów z podręczników z różnych przedmiotów, streszczenia lektur, zawsze dostosowane do jego poziomu znajomości języka polskiego.
7. Udzielajmy uczniowi cudzoziemskiemu informacji zwrotnej podczas lekcji (może to być pochwała za każdy, nawet drobny sukces).
8. Zawsze dostosowujemy pracę domową do jego umiejętności i możliwości.
9. Jeżeli to jest możliwe to spróbujemy postarać się, aby uczeń miał dostęp do materiałów w języku rodzimym lub zrozumiałym dla siebie, co będzie bardzo pomocne szczególnie na początku edukacji. W tej sprawie możemy konsultować się z odpowiednimi instytucjami, takimi jak ambasady, uczelnie, szkoły międzynarodowe, fundacje.
10. Uczeń migrancki powinien mieć zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji, np. w tłumaczeniu poleceń, wyjaśnieniu, co trzeba zrobić. Często problemem jest właśnie zrozumienie polecenia, a nie brak wiedzy, czy umiejętności. Dużą rolę w tej kwestii może odegrać opiekun świetlicy lub ktoś go wspomagający, np. inny nauczyciel, a nawet kolega.

11. Ważne jest, żebyśmy stworzyli warunki do nauczania języka polskiego jako drugiego / obcego w formie np. zajęć dodatkowych, prowadzonych przez przeszkolonego do tego zadania nauczyciela.
12. Stale monitorujemy i badamy przyczyny niepowodzeń szkolnych, jeżeli takie przyjdą, sprawdzając np. czy bariera językowa nie spowodowała utraty motywacji do nauki.

Postępowanie nauczyciela przed przybyciem ucznia cudzoziemskiego do klasy

1. Poinformuj klasę o przybyciu ucznia cudzoziemskiego
2. Zainicjuj dyskusję w klasie na temat łatwych potencjalnie łatwych i trudnych sytuacji dla cudzoziemca pojawiającego w nowym środowisku
3. Poproś uczniów, aby zastanowili się nad sposobem wsparcia nowego kolegi/nowej koleżanki (np. używanie prostego języka, pomoc w odrabianiu pracy domowej)
4. Wskaż klasie korzyści związane z pojawieniem się ucznia cudzoziemskiego (np. kontakt z nowym człowiekiem, inną kulturą, innym językiem, itp.)
5. Poproś rodziców o listę z podstawowymi zwrotami w ich języku (np. pozdrowienia, wyrażanie podstawowych potrzeb itd. wraz z zapisem fonetycznym).
6. Naucz się wspólnie z klasą kilku słów i zwrotów w języku rodzimym nowego ucznia tak, aby można go było powitać w znany mu sposób.

Postępowanie nauczyciela po przybyciu ucznia do klasy

1. Upewnij się, że posiadasz podstawowe informacje na temat nowego ucznia (np. imię i nazwisko, data urodzenia, kontakt do rodziców/opiekunów, znajomość języków, itp.)
2. Zorganizuj spotkanie z rodzicami/opiekunami nowego ucznia i pokaż im klasę i szkołę
3. Zaprowadź nowego ucznia do szatni i do klasy
4. Upewnij się, że nowo przybyły uczeń angażuje się we wszystkie zadania, pracuje w grupach zadaniowych i znajduje swoje miejsce w zespole klasowym oraz, że inni uczniowie są wrażliwi na jego potrzeby
5. Zachęć uczniów ambitnych i wrażliwych do bliskiej współpracy z nowym kolegą/nową koleżanką

6. Zaproponuj wybranemu uczniowi pełnienie funkcji „opiekuna-przewodnika”, wyjaśnij mu jego rolę. (pomoc w poruszaniu się po szkole i opanowaniu rytmu dnia, zapewnienie towarzystwa w czasie przerw i obiadu. Jeśli masz pisemne lub obrazkowe informacje o roli „opiekuna-przewodnika”, daj je)
7. Przygotuj dla nowego ucznia zestaw obrazków i innych pomocy językowych ułatwiających wyrażanie własnych potrzeb, samopoczucia i emocji (np. głodu, pragnienia, smutku, choroby, konieczności skorzystania z toalety, itp.)
8. Jeśli uczeń potrafi czytać i pisać w języku rodzimym, zapewnij mu dostęp do słownika dwujęzycznego i innych materiałów ułatwiających naukę nowego języka
9. Jeśli w społeczności szkolnej jest ktoś z kraju pochodzenia nowego ucznia, zaaranżuj ich spotkanie.
10. Pozwalaj na komunikację w języku rodzimym ucznia. Obserwuj nowego ucznia. Pomagaj mu w trudnych sytuacjach związanych z funkcjonowaniem w nowej rzeczywistości, zwłaszcza w czasie przerw i obiadu

11. W razie potrzeby poproś innych nauczycieli o wsparcie
12. Chwal postępy językowe ucznia
13. Motywuj go do dalszej nauki
14. Systematycznie rozmawiaj z opiekunami na temat integracji w nowym środowisku

Dziękuję za uwagę!

Andrzej Krych